

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку

*До законопроекту за
реєстр. № 3201 від 12.03.2020 р.*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на засіданні 18 травня 2020 року (протокол № 37) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про засади державної підтримки нових інвестицій в Україну (реєстр. № 3201 від 12.03.2020 р.), внесений народним депутатом України Соболевим С.В.

Законопроектом пропонується визначити принципи та основні засади надання державної підтримки нових інвестицій, серед яких:

1) розроблення та схвалення Кабінетом Міністрів України Державної програми підтримки нових інвестицій, вплив якої на зміну показників державного бюджету має обов'язково відобразитися у Бюджетній декларації. При цьому, термін дії зазначеної програми може встановлюватися на різні строки, але не менше п'яти календарних років та не більше п'ятнадцяти років;

2) визначення змісту зазначеної Державної програми, критерії нових інвестицій, перелік пріоритетних галузей для нового інвестування. Поряд з тим, у статті 3 законопроекту зазначається, що відповідний закон не регулюватиме питання державних інвестицій (інвестицій за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів), крім випадків, передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство», а також не поширюватиметься на нові інвестиції в активи окремих суб'єктів (насамперед стосовно природних або штучних монополій, фінансових послуг, азартних ігор та лотерей тощо);

3) створення Кабінетом Міністрів України Державного агентства підтримки нових інвестицій /далі – *Агентство*/ як юридичної особи публічного права, яка не матиме на меті отримання прибутку. Агентство буде уповноважене укладати інвестиційні угоди з новими інвесторами (підприємствами), проводити верифікацію таких угод, укладати від імені України інвестиційні гарантії, вести Реєстр іноземних інвестицій, проводити інші дії, що будуть передбачені вищезазначеною Державною програмою;

4) стимулювання нових інвестицій через програми стимулювання, а саме:

- програму податкового стимулювання, яка поширюватиме на податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, податки на нерухоме майно, відмінне від землі, податки (плати) за землю, відмінну від земель сільськогосподарського значення. При цьому, у статті 21 законопроекту зазначено, що, як правило, таке стимулювання не надаватиметься за рахунок місцевих податків. У зв'язку з чим, у статті 24 законопроекту передбачено, що у разі звільнення підприємства від податків, які є доходами місцевих бюджетів, втрати місцевих бюджетів від надання таких пільг мають бути враховані (компенсовані) при розрахунку розмірів міжбюджетних трансфертів;

- програму субсидіарного стимулювання, якою надаватимуться, зокрема, за галузевою ознакою: промислові субсидії, аграрні субсидії, субсидії для самозайнятих осіб або сімейних підприємств. Крім того, зазначено, що для нових інвестицій у сільське господарство також застосовуватимуться кредитні, страхові та бюджетні субсидії, а також бюджетні дотації, визначені Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України»;

- програму гарантійного стимулювання, відповідно до якої Агентство надаватиме інвестиційні гарантії, що матимуть статус державних гарантій, умовами яких буде передбачення відшкодування (компенсації) збитків інвестора у разі настання гарантійного випадку за рахунок державного (місцевого) бюджету;

- програму адміністративного стимулювання (інвестиційного піклування).

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту, міжнародний досвід інвестиційного стимулювання нових інвестицій засвідчив про різке збільшення доходів місцевих та державного бюджету країни, які у випадку України підрахувати неможливо, проте будь-які можливі видатки, пов'язані з податковим, субсидіарним чи гарантійним стимулюванням нових інвестицій, мають бути відображені спочатку в Державній інвестиційній програмі, потім в Бюджетній декларації, отже Верховна Рада України апріорі ознайомиться з ними до прийняття рішення про кінцеве голосування за законопроект про державний бюджет.

Слід зауважити, що положення законопроекту щодо укладання від імені України інвестиційних гарантій (що прирівнюватимуться до державних гарантій) не узгоджуються з нормам Бюджетного кодексу України, зокрема:

статтею 2 Кодексу, якою визначені поняття «гарантійне зобов'язання» та «гарантований державою борг»;

статтею 17 Кодексу, якою серед іншого визначено, що державні гарантії надаються на умовах платності, строковості та майнового забезпечення виконання зобов'язань, а також виключно на умовах укладених договорів, які за дорученням Кабінету Міністрів України вчиняються Головою Боргового агентства України, а до початку його функціонування – Міністром фінансів України;

статтею 33 Кодексу щодо складових частин Бюджетної декларації;
статтею 33-1 Кодексу щодо державних інвестиційних проектів.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку зазначає, що реалізація законопроекту може вплинути на показники державного та місцевих бюджетів, при цьому відсутність фінансово-економічного обґрунтування позбавляє можливості оцінити такий вплив. Загалом Мінфін надає зауваження до положень законопроекту та не підтримує законопроект, оскільки його положення суперечать нормам Податкового і Бюджетного кодексів України.

До законопроекту не надано фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, що не відповідає вимогам Бюджетного кодексу України (частина перша статті 27) та Регламенту Верховної Ради України (частина третя статті 91).

Передбачена законопроектом дата набрання чинності відповідним законом (з дати офіційного оприлюднення) не узгоджується з частиною третьою статті 27 Бюджетного кодексу України щодо введення в дію законів, які впливають на показники бюджету.

За підсумками розгляду законопроекту за реєстр. № 3201 прийнято рішення:

1) законопроект матиме вплив на показники бюджету (потребуватиме додаткових видатків державного бюджету на створення та забезпечення діяльності Агентства, а також може призвести до зменшення доходів державного бюджету через податкове стимулювання шляхом звільнення підприємств від сплати податків, може потребувати додаткових витрат державного бюджету для компенсації втрат місцевих бюджетів у разі звільнення підприємств від податків, які є доходами місцевих бюджетів, і для відшкодування збитків інвестора у разі настання гарантійного випадку залежно від практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2020 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2021 року, а після 15 липня 2020 року – не раніше 1 січня 2022 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону);

2) рекомендувати Комітету з питань економічного розвитку при доопрацюванні законопроекту привести його положення у відповідність до норм Бюджетного кодексу України.

Додаток: копія висновку Мінфіну - на 6 стор.

Голова Комітету
СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E007B2D8000
Дійсний до: 07.02.2022 0:00:00

Ю.Ю. Арістов
Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/8-2020/52666 від 20.05.2020

